

Sygn. akt III KK 380/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jacek Sobczak

SSN Włodzimierz Wróbel

Protokolant Teresa Jarosławska

w sprawie **S. K.**

skazanego z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i
innych,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 4 grudnia 2014 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego w części
dotyczącej orzeczenia o karze łącznej (pkt V i VI)

od wyroku Sądu Rejonowego w M.

z dnia 22 stycznia 2014 r.

**uchyla wyrok w zaskarżonej części i sprawę w tym zakresie
przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w
M.**

UZASADNIENIE

S. K. oskarżony został o to, że:

- I. „w dniu 6 grudnia 2012 r. w M., woj.[...], działając wspólnie i w porozumieniu
(z W. W. – uwaga SN) dokonali pobicia M. S. w ten sposób, że bili go

pięściami i kopali po głowie i całym ciele, czym spowodowali u niego obrażenia ciała naruszające czynności narządu ciała na czas poniżej dni siedmiu w postaci rany tłuczonyj okolicy czołowej, którym to działaniem narazili w/w na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub nastąpienia skutków określonych w art. 156 § 1 k.k. lub art. 157 § 1 k.k., przy czym czynu tego dopuścili się publicznie i bez powodu, okazując przez to rażące lekceważenie porządku prawnego, przy czym S. K. czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne” – tj. o czyn z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,

- II. *„w dniu 6 grudnia 2012 r. na skrzyżowaniu ulic K. z ul. O. w M. oraz na oddziale SOR-u Szpitala Powiatowego w M., woj.[...], w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, znieważył funkcjonariuszy Policji sierż. sztab. J. S. oraz st. sierż. M. W. słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, podczas i w związku z pełnieniem przez nich obowiązków służbowych, przy czym czynu tego dopuścił się publicznie i bez powodu, okazując przez to rażące lekceważenie porządku prawnego” – tj. o czyn z art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.*

W toku rozprawy przed Sądem Rejonowym w M. w dniu 22 stycznia 2014 r. oskarżony S. K., poprzez swojego obrońcę, na podstawie art. 387 § 1 k.p.k., złożył wnioszek o wydanie wobec niego wyroku skazującego i *„wymierzenie mu kary za czyn I (wg a/o – uwaga SN) roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności, za czyn IV (wg. a/o, czyn II wg. numeracji przyjętej w niniejszym uzasadnieniu – uwaga SN) 8 miesięcy pozbawienia wolności, łącznej kary 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem na okres próby lat 5, grzywnę w wysokości 100 stawek dziennych po 10 zł, dozór kuratora sądowego w okresie próby, zasądzenie nawiązek po 100 złotych na rzecz pokrzywdzonych, zasądzenie kwoty 1000 złotych na rzecz pokrzywdzonego M. S., zwolnienie od kosztów postępowania”.*

Ponieważ ani prokurator, ani obecni na rozprawie pokrzywdzeni J. S. i M. W. (pokrzywdzony M. S. był prawidłowo powiadomiony o terminie i poinformował, że się nie stawi) nie sprzeciwili się wnioskowi, Sąd Rejonowy w M. na podstawie art. 387 § 2 k.p.k. postanowił wnioszek uwzględnić i wyrokiem z dnia 22 stycznia 2014

r., sygn. akt [...] - numeracja poszczególnych rozstrzygnięć jak w oryginale orzeczenia:

- IV. oskarżonego S. K. uznał za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów i za to:
 - a) za czyn opisany w pkt I na podstawie art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. skazał go na karę roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności;
 - b) za czyn opisany w pkt IV (a/o - pkt II według numeracji przyjętej na potrzeby niniejszego uzasadnienia – uwaga SN) na podstawie art. 226 § 1 k.k. w zw. za art. 57a § 1 k.k. skazał go na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;
- V. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu S. K. jedną karę łączną pozbawienia wolności w wymiarze 2 lat;
- VI. na podstawie art. 69 § 1 i 4 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k., art. 71 § 1 k.k. i art. 73 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej wobec tego oskarżonego kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby 5 lat, wymierzając mu nadto grzywnę w rozmiarze 100 stawek dziennych, ustalając wysokość stawki na 10 złotych, zaś w okresie próby oddając go pod dozór kuratora sądowego;
- VIII. na podstawie art. 57a § 2 k.k. orzekł od oskarżonego S. K. nawiązki za czyn I w kwocie 100 zł na rzecz pokrzywdzonego M. S., za czyn II (IV a/o) dwie osobne nawiązki po 100 zł każda na rzecz pokrzywdzonych J. S. i M. W.;
- IX. zasądził solidarnie od oskarżonych W. W. i S. K. kwotę 1 000 zł wraz z odsetkami od dnia 15 lutego 2013 r. na rzecz pokrzywdzonego M. S.

Orzeczenie zawiera również rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania (oskarżony S. K. zwolniony został od opłaty, kosztów sądowych i wpisu od powództwa cywilnego).

Wyrok ten nie został zaskarżony i uprawomocnił się w dniu 30 stycznia 2013 r.

Kasację od powołanego wyżej wyroku wniósł, na korzyść skazanego S. K., Prokurator Generalny.

Zaskarżył on przedmiotowe orzeczenia w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze łącznej w pkt V i VI, zarzucając „*rażące i mające wpływ na treść wyroku naruszenie prawa karnego procesowego – art. 387 § 2 i 3 k.p.k. polegające na uwzględnieniu przez sąd sprzecznego z wymogami prawa wadliwie sformułowanego wniosku oskarżonego o wydanie wyroku bez przeprowadzenia postępowania dowodowego skutkującego rażąco obrażającą prawu materialnego w postaci art. 86 § 1 k.k., polegającą na orzeczeniu wobec oskarżonego S.K. kary łącznej pozbawienia wolności w wymiarze 2 lat, przewyższającym sumę jednostkowych kar pozbawienia wolności wymierzonych za poszczególne przestępstwa objęte karą łączną tj. roku i 11 miesięcy pozbawienia wolności*”. W konkluzji wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części oraz przekazane sprawy Sądowi Rejonowemu w M. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego wniesiona na korzyść skazanego S. K. jest oczywiście zasadna ponieważ trafny jest podniesiony w niej zarzut naruszenia prawa procesowego, którego konsekwencją była również rażąca i mająca istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku obraza prawu materialnego – art. 86 § 1 k.k. Umożliwiło to jej uwzględnienie w całości na posiedzeniu bez udziału stron w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Postępowanie karne w niniejszej sprawie zakończyło się w trybie konsensualnym wobec złożenia przez oskarżonego S. K. na rozprawie w dniu 22 stycznia 2014 r. wniosku o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie mu określonej kary bez przeprowadzenia postępowania dowodowego. Obligowało to sąd do sprawdzenia czy *in concreto* zaistniały wszystkie warunki dopuszczalności tego rodzaju dobrowolnego poddania się odpowiedzialności karnej określone w art. 387 § 1 i 2 k.p.k. Dokonując kontroli tychże warunków konieczne było m.in. rozważanie, czy zgłoszone we wniosku propozycje dotyczące wymiaru kary są zgodne z zasadami jej orzekania określonymi przepisami prawa karnego materialnego. W sytuacji, gdy zgłoszony przez oskarżonego, w omawianym trybie, wniosek tychże unormowań materialno-prawnych nie respektuje, to niewątpliwą powinnością sądu jest albo uzależnienie uwzględnienia wniosku od dokonania w nim stosownej zmiany (art. 387 § 3 k.p.k.), albo też rozpoznanie w dalszym ciągu

sprawy na zasadach ogólnych (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2013 r., II KK 98/13, LEX nr 1299166).

W niniejszej sprawie oczywiste jest, że proponowany przez oskarżonego, za pośrednictwem obrońcy, wniosek w zakresie wymiaru kary łącznej wymogom materialno-prawnym nie czynił zadość w sposób rażąco uchybiając treści art. 86 § 1 k.k. Zgodnie z tym przepisem karę łączną orzeka się w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy. Oskarżony, wnosząc o wymierzenie mu za czyn z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. kary roku i 3 miesiące pozbawienia wolności, a za czyn z art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k. kary 8 miesięcy pozbawienia wolności, nie mógł domagać się orzeczenia kary łącznej w wysokości 2 lat pozbawienia wolności, ponieważ taka kara przekraczała o miesiąc dopuszczalny, górny wymiar kary łącznej, który w tym wypadku mógł wynieść maksymalnie rok i 11 miesięcy.

Aprobując wniosek oskarżonego o takiej treści, Sąd Rejonowy niewątpliwie nie przestrzegał wymogów przepisu art. 387 § 2 k.p.k., skoro nie przeprowadził rzetelnej oceny tego wniosku w aspekcie powyżej opisanym, a następnie – w konsekwencji – także rażąco obraził przywołany przepis art. 86 § 1 k.k. Takie postąpienie, niezależnie od tego, że wymierzona kara łączna przekroczyła „jedynie” o miesiąc dopuszczalny wymiar, stanowiło rażące naruszenie wskazanych w kasacji przepisów prawa procesowego i materialnego oraz bez wątpienia miało istotny wpływ na treść wydanego wyroku w rozumieniu art. 523 § 1 k.p.k.

Wadliwy sposób procedowania Sądu Rejonowego w M., który doprowadził do wydania wyroku rażąco naruszającego prawo, implikował konieczność jego uchylenia w zaskarżonej części (pkt V oraz integralnie z nim związany pkt VI) i przekazanie sprawy temu Sądowi we wskazanym zakresie do ponownego rozpoznania.

W toku ponowionego postępowania, Sąd ten zobligowany będzie ustalić czy oskarżony podtrzymuje, złożony w trybie art. 387 § 1 k.p.k., wniosek w zakresie wymiaru kary łącznej w nim postulowanej, i o ile by tak było, to wówczas powinien – zgodnie z treścią art. 387 § 3 k.p.k. – uzależnić możliwość uwzględnienia tego wniosku od dokonania w nim stosownej korekty, to jest takiej, która pozwoli uznać go za zgodny z obowiązującym stanem prawnym.

W przypadku natomiast odmienionego stanowiska oskarżonego, bądź sprzeciwu prokuratora lub pokrzywdzonych odnośnie "zmodyfikowanego" wniosku oskarżonego – rozpozna sprawę na zasadach ogólnych w zakresie w jakim została do ponownego postępowania przekazana (art. 442 § 1 k.p.k.).

Nie powinien również stracić z pola widzenia kierunku wniesionej w tej sprawie kasacji i obowiązującego go zakazu z art. 443 k.p.k., i to niezależnie od tego w jakim trybie (konsensualnym czy też zwyczajnym) postępowanie się zakończy, a także treści art. 538 § 3 k.p.k.

Kierując się przedstawionymi względami, orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku.